

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre . . . . . 12 kor.
Fél évre . . . . . 6 kor.
Negyedévre . . . . . 3 kor.

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek.

Bélyegdíj 60 fillér.

Nyílt tér sora 40 fillér.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség

és
kiadóhivatal:

Nagyenyedi

Könyvnyomda és Papír-

árugár részvénytársaság

Főter 38. szám alatt,

hova ugy a lap szellemi részét illető

közlemények, mint az előfi-

zetések és hirdetések bér-

mentesen küldendők

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kereskedelmi politikánk.

Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter a legfontosabb szakmát, a kereskedelmi és ipari ügyek vezetését, épp jókor vette át, akkor, midőn a multnak számos mulasztását jóvátenni s a jövőre nézve előkészíteni s erőinket megfeszíteni kell. Oly időben vette át a tárczát, midőn a mezőgazdaság napról-napra növekvő igényekkel s mind hevesebben hangoztatott követelésekkel lepett a miniszteri asztal elé, hogy a kormány gondoskodását és az annak rendelkezésére álló anyagi és erkölcsi segélyforrásokat eleve biztosítsa magának és céljai számára lefoglalja. Hegedűs átvette a tárczát akkor, midőn az ipar a társadalom és hatóságok közönyén már-már tönkre ment s midőn a kereskedelem épp oly súlyos, mint alig érthető válságban majdnem romlását s bukását találta. Egész emberre volt akkor szükség, férfira Hegedűs Sándor lángelméjével, leleményességével, erélyével és munkaerejével.

Ha nem utasította is vissza az agráriusok ostromát, minthogy jogosan tartjuk őket államfentartó elemnek s így bizonynyal méltók és érdemesek a kormány legnagyobb figyelmére, de gondoskodott arról, hogy az agráriusok mellett az ipar és kereskedelem képviselői is egyenlő mértékben részesüljenek a kormány gondoskodásában. Támogatják a mezőgazdasági hitelszövetkezeteket, másrészt az iparosoknak is hathatósan megkönnyítik a hitelt. Szóval gondoskodnak róla, hogy az egyik közgazdasági tényező a másik hasznára el ne nyomassék, hogy egyik közgazdasági ág se fejlődjek és virágozzék a többiek kárára. A kiegyenlítés elve az, mely Hegedűs kezében érvényre jut s amely a mindenfelé megnyugtató kiegyenlítés és a differenciák összeegyeztetése mellett a különböző közgazdasági ágak egyenlő istapolásában van kifejezve.

A legnagyobb kiegyenlítő munkán ebben az értelemben épp most dolgoznak a kereskedelemügyi miniszteriumban a miniszter személyes vezetése alatt. Az új nemzetközi szerződésekre szükséges anyag összegyűjtéséről van szó. hogy a magyar ipar és magyar kereskedelem követelményeinek a mezőgazdaság érdekeivel egyenlő figyelembevétel jusson s hogy a várható rohammal szemben, jöjjön az akár Ausztriából, akár más honnan, helyt tudjunk állni.

A helyzet és a tényleges viszonyok felismerése

lenne, ha el akarnók magunkkal hitetni, hogy a nemzetközi szerződések megkötésénél Ausztria-Magyarország oldalán, őszintén és becsületesen közös érdekekben fog küzdeni, s kölcsönös érdekek méltányos összeegyeztetésére fog törekedni. Ha nem egyenes ellentéte lesz is annak, amit várni jogunk van, becsületesen karöltve haladás semmiesetre sem lesz, mert az érdekek sokkal eltérőbb természetűek s a kísértés Ausztriára nézve sokkal közelebb van, hogysen Magyarország költségére új előnyöket biztosítani ne iparkodjék s hogy azt az alkalmat csak úgy egyszerűen baráti érzelmekből kihasználni ne akarja.

Ámde a számok, a statisztika bizonyító ereje oly hatalom, melynek senki sem állhat ellen s mely elől legmagasabb utasításoknál fogva az osztrák kormánynak sem szabad elzárkóznia. A közös uralkodó szigorúan igazságos ur, aki semmiféle igazságtalanságot meg nem enged, ha annak fenforgásáról értesül, s e felvilágosító szolgálat érdekében dolgozik most Hegedűs miniszter a legnagyobb erélyvel, ernyedetlen szorgalommal, a tudás és akarat olyan felajánlásával, melyre csak az a férfi képes, kit a jó sors állított az ország élére oly időben, midőn a hazának nagy jellemre s egész emberre volt szüksége.

Itélet a gyulafehérvári katonai kihágásban.

Olvasóinknak élénk emlékezetében lehet még a gyulafehérvári eset. Dembitzki Jaksa, a vezérkarhoz beosztott császári és királyi főhadnagy, ez év januáriusában kardjával összevagdosta Balázs Andrást, a 82. gyalogezred közlegényét, amiért hogy az nem engedelmességet parancsának. A baka azzal védekezett, hogy felsőbb helyről ellenkező parancsa volt és így annak kellett engedelmességet. Denique: a főhadnagy összevagdosta, hogy ha fel is gyógyul sebeiből, egész életére nyomorék marad.

Ez ügyben ült össze a kolozsvári helyőrség hat tisztjéből alakult hadbíróóság április 7-én itélkezésre és a hadbíróóság a főhadnagyot bűnösnek találta és el is ítélte.

Bélafele Fekete Miklós alezredes elnököl a hadbíróóságban, előadója pedig Jaulus százados-hadbíró volt. Az egyes szavazóbirak: a helyőrség különböző

csapattesteknek egy-egy tisztje. A jegyzőkönyvet a legfiatalabb hadnagy vezette.

Reggeli 9 órától délután kettő óráig tartott a tárgyalás. Felolvasták az összes jegyzőkönyveket, amelyeket a vizsgálatot vezető hadbíró a vizsgálat folyamán fölvetett, és megjelent a „Kriegsrecht“ előtt a vádlott főhadnagy: lovag Dembitzky Jaksa is.

Hogy mit határozott a hadbíróóság, az mély titok, annyival is inkább, mert hiszen az ítéletet a hadtestparancsnokhoz kellett előbb fölterjeszteni jóváhagyás végett. Ez a fölterjesztés már megtörtént.

Ugy értesülünk, hogy a százados-hadbíró indítványára hozott ítélet egyhangú és marasztaló. A jóváhagyott ítélet egy hét leforgása alatt visszaérkezik Nagy-Szebenből, a hadtestparancsnokságtól. Az ítélet csak akkor hirdetik ki Dembitzky Jaksa főhadnagy előtt.

A Kossuth-muzeumból.

Az 1848-49-i hős honvédek, vértanúk és Kossuth Atyánk emléktáirainak muzeuma a nemzeti kegyeletnek legszebb temploma és legjobb iskolája a szent hazaszeretnek.

Háromezernél több emléktárgy: sok száz olajfestésű csatakép és arckép, több ezerre menő nyomtatott képek és proklamációk, az ellenségtől elvett zászlók, honvédruhák, Kossuthnak csaknem összes torinói butorai, a világ minden részéből összegyűjtött ezernél többféle Kossuth-képek, kéziratai stb. képezik a budapesti 1848-49-i emlékek gazdag muzeumát.

Ennek a hazafias intézménynek a pénzügyminiszterium okmánybélyeg-mentességet adott és a kereskedelemi miniszterium megengedte a muzeum kiadványainak szétküldéséhez a hírlapbélyegek használatát.

A magyar hazafiság, vitézség és vértanúság valódi templomának, a fővárosi 1848-49-i muzeumunknak fontartói a muzeum könyv-, bankjegy- és képkiványainak állandó vevői.

A fővárosi 1848-49-i muzeumunk megalapítása óta a legbecselebb és legérdekesebb kiadványa e muzeumnak most jelenik meg.

Az emberiség diszének, a magyar nemzet megváltójának, a mi dicső Kossuth Atyánknek 1848-49-i arcképét adja ki a fővárosi 1848-49-i muzeum. hazánk

TÁRCZA.

Asszonyok.*

Valahányszor a „Háztartás“-t a kezembe veszem, mindig valami jóleső, boldog érzés hat át, látva azt, hogy még nem halt ki egészen az igazi magyar asszonyok faja, amelyről a költő is oly áhitattal zeng:

„Magyar nőnek születni
Nagy és szép gondolat . . .“

Elgondolokom ilyenkor azon, hogy milyen nagy dologt is vitt véghez Wlassics, a gavallér miniszter, mikor nálunk annyira elősegítette a nőemancipáció diadalát. Nekem szinte rosszul esik, hogy a női sziv eszménye többé ne a szerelem álma és annak megvalósulása: a magyar háziasszony, hanem a tudomány, a jogegyenlőség, a harc a férfinnemmel, legyen.

Ugy látszik pedig, a nő ki akarja venni a maga részét nemcsak az életküzdelemből, mert ez egy felsőes elhatározása a női léleknek, hogy az önfentartás, a megélhetés nagy és nehéz munkáját gyenge vállain hordozza, hanem sajnos, az élvezetekből is.

Vajjon jól van-e ez így?

Miért ne?

* Kürthy Emilné szerkesztésével és az Athenaeum kiadásában megjelenő „Háztartás“ a magyar háziasszonyok közlönye legújabb száma valóságos tárháza a sok hasznos és érdekes tudnivalóknak. Különösen nagyon szép és rendkívül érdekes az „Asszonyok“ című közlemény, mely t. olvasóink érdeklődésére számíthat, miért is egész terjedelmében adjuk lapunk mai számában.

A nő, aki képes annyit keresni, hogy élvezhessen az tege. Ugy sincs neki más öröme, boldogsága, szórakozása.

De mit szólunk az asszonyokról? Azokról, akik a kávéház füstös, piszkos, egészségtelen levegőjében töltik az idejüket?

Ez, ez bántó dolog.

Mit keres az a nő a kávéházban, a korcsmában, akiknek családja van, akiknek férje, édesen mosolygó, gügyögő apróságai vannak odahaza?

Van-e nagyobb élvezet, van-e nagyobb szórakozás, mint ha van valaki, aki igen igen közel áll hozzánk? Akivel megoszthatjuk azt a fölösleges időt, amely a küzdelemből, a munkából megmaradt. Van-e nagyobb boldogság, mint ha gyermekeinkben önmagunkat látjuk, velük örülünk, velük szomorkodunk? Beléjük lehelhetjük lelkünket, a szívünk öröklését?

És ez a nő, a boldog nő rendeltetése. Erre alkotta a Teremtő keze. Kis családja legyen az egész világa és ne is tudja, ami odakünn a másikban történik.

Ez a legnagyobb boldogság, ami után vágyódnak, epedünk szüntelen; nélküle sivár, kietlen, nyomorult az élet!

De mikor a kávéházból hazatérő asszony körültekint, bizony nem így gondolkodik, nem gondolkodhatik így. Selyem blouze-ban, a legutolsó divat szerint felöltözve, briliáns ragyog a füleiben, csillog finom ujjain; a füstől, a férfiak tekintetétől kabult feje tán nyugalom, csend után vágyik és nem a gyermeksírás után.

A szakácsnő pedig elrontotta a vesepecsenyét, a férjnek nem ízlik a vacsora. Morózus, kedvetlen.

És mindez miért?

Mert divat. Avagy annak tartják . . .

Hát még a kártyázó asszony!

Ez a modern kor legszomorúbb képe.

Nem akarok naiv lenni, ha azt állítom, hogy mennyivel megkapóbb, kedvesebb kép a gyermeke bölcsője mellett ülő édes, fiatal asszony, mint aki a nyereségvágytól, a játékszenvedélytől lihegve, a kártyaasztalnál tölti idejét.

Milyen csunya dolog az, ha az asszony pénz utáni sóvárgásból kártyáz. Mert hát kell a divattal haladni, a férj pedig nem vesz, vagy vehet annyi öltözéket!

A nő idegrendszerre nagyon érzékeny. A kártyázás pedig izgat és nagy hátrányára van a testnek. Kiszorítja ez a szenvedély a nő lelkének legfinomabb tulajdonságait, azokat a tulajdonságokat, melyeket a férfi imádnak talál a nőben: a lelki romlatlanságot, a lelki tisztaságot. Mert az az asszony, aki kártyáz, képtelen arra, hogy a családját szeresse. A játékszenvedély fogva tartja, kiszorítja onnét a szeretetet.

De hát most, a század végén, mind-mind azt keresünk, ami izgat.

Ez a betegségünk.

A lelkünk jobb felének haldoklása.

Nem elégszünk meg azzal, ami szórakoztat, nem érdekel bennünket az irodalom, a zene, az olvasás, a háztartás.

Mást keresünk . . . És találunk . . .

Miképp viselkedjenek a férfiak, akiknek kávéházba járó feleségük van, vagy a feleségük kártyáz?

Mindenesetre legelőnyösebb, de legnehezebb is, le-

jobbainak ajánlván ezt a remek fénykép-utaztat leg-hívebb életnagy arcképet.

Barabás, Marasztón és több jeles művészrajzoló litografáltak 1849-ben Kossuthnak életnagy képét, azonban ezek a ma már csak ritkán látható képek nem élethűek. E képekből még halvány fogalmat sem nyerhetünk arról, hogy minő nagyszerű, felséges és rokonszenves arca volt Kossuthnak.

A mi most kiadott képünk Kossuthnak számos egykoru Daguerrotypjei és fényképei nyomán készült, nagy asszonyunk Kossuth nővéreinek utmutatása és Kossuth Ferencnek, valamint több jeles festőművészeinknek közreműködése mellett.

Több évi utánjárás és sok áldozatok árán most kiadott képünk Kossuthnak egyetlen legtekélyesebb életnagy képe.

E remek és nagybecsű képek muzeumunk érdekében való megvételét melegen ajánljuk hazafiság tekintetében legjobb községeink, kaszinóink, olvasóköreink, egyleteink és minden jó magyarnak pártfogásába, 3 fnt 40 kr csekély árért. E képek bolti ára 5 fnt és 50 kor., vagyis 11 kor. lesz.

Minden igazi jó magyarnak — ha módjában áll — szent kötelessége támogatni a fővárosi legnagyobb 1848—49-i muzeumot, midőn a jeles főváros tanácsa muzeumunknak eddig birt helyét elvette, míg a német Goethe-muzeumnak ingyenes diszhelyiséget adott a derék fővárosban.

Az 1848—49-i dicső napoknak a most múlt ötvenéves jubileuma alkalmából ma nincsen nagyobb szerű emléke, mint az 1848—49 i és Kossuth-muzeum, amelynek hazafis főtartóihoz, kiadványaink vevőjéhez fordulunk, tudatván, hogy a hősök és vértanúk e Pantheonának letevése megszűnnek, ha országunk jobbjai nem támogatnák azt.

Budapest, 1900. márczius hó.

Hazafias tisztelettel

Krivácsy József, gróf **Kreith Béla,**
1848—49-i honvéd tüzér ezredes, az 1849—49-i Kossuth-muzeum
Komárom várának alapítója.
volt parancsnoka.

A hírlapbélyeg eltörlése.

Lukács László pénzügyminiszter a képviselőház elé terjesztette a naptárak, hirdetések, hírlapi beigatások, külföldi hírlapok és időszakos lapok bélyegkötelezettségének megszüntetéséről szóló törvényjavaslatot. E javaslatával a pénzügyminiszter a leghathatósabb módon csatlakozott ahhoz az akcióhoz, melyet a kormány az ipar és kereskedelem emelése érdekében indított. A hirdetési bélyeg Magyarországon egy császári rendelet 1850-ben léptetvé életbe, tehát oly időben, midőn Európa nyugati iparos államaiban a hírlapi hirdetés nagy fontosságát már ismerték és tudták, hogy az iparnak és kereskedelemnek ezt a fontos segédeszközét nem szabad lekötöni. A rendkívül mobilis hírlap idő folytán leggyorsabb közvetítője lett a kínálatnak s a legbiztosabb, legmegbízhatóbb és legolcsóbb utazója mindama iparosoknak és kereskedőknek, akik árukat kínálnak.

kötni úgy az asszonyt, hogy ne jusson eszébe az élvezet.

De hát mivel?

Erre igen nehéz a felelet.

De lehet!

Minden asszonynak más a természete, a vágya, az ohaja, a meggyőződése.

El kell találni!

Csak meg ne tiltsa a feleségének egy is. Csak ezt ne!

Mert a tiltott — édes.

De elég a hibákból. Nem folytatom. Mert, hála Istennek, vannak erények is. Nem mind modern a magyar asszony! Nem.

Édes megnyugvással olvasom a „Háztartás“ rovatait. Ezer ez ezerféle megkapó kérdés van itt biznyságul és ugyanannyi felelet.

Megbűvölnek ezek a sorok. Alig tudok megválni tőlük. Szellemesen, kedvesen, a női szív melegétől áthatott sorokban társalog itt egymással egy egész boldog nemzet asszonya!

Nem szabadna egy magyar nő otthonából sem hiányozni ennek a lapnak.

És boldog meglepődöttség fogja el egész valómat.

Oh, ha a külföld így ítél meg, erről a lapról a magyar asszonyt, akkor igazán büszke önérettel kiálthatja oda mindannyiunk a világnak:

„Magyar nőnek születettél,
Áldd érte sorsodat...“

Stumpf Katinka.

Európa legtöbb államaiban, hol ipar és kereskedelem legelőhaladottabb, ezt a visszasságot részint soha sem túrték, részint gyorsan megszüntették és csak Ausztriában és Magyarországon volt a közvélemény nyomására szükség, hogy a kormánykörök megbarátkozzanak a hirdetmény- és hírlapbélyeg eltörlésével. Budapesten és Magyarországon e nyomásra kevésbé volt szükség, mert a kormány már az eszme első indítványozásakor kész volt annak keresztvételére és a szabad sajtó s a sajtószabadság követelményének ismerte el, hogy azt ettől a mindent gátló bélyegtől megkímélje. De az osztrák kormány sietett rendelkezésével a magyar kormányt megelőzni és Lukács pénzügyminiszternek nem volt szabad tovább kéni a megszüntetéséről szóló javaslattal, ha a magyar ipar és kereskedelem versenyképességét az osztrákkal szemben lényegesen gyöngíteni nem akarta.

De bármi legyen az indoka a kormány e rég óhajtott rendelkezésének, azzal nincs számolni valónk. Nekünk csak örömmel tudomásul kell vennünk, hogy a hirdetések és hírlapi beiktatások bélyegkötelezettsége 1900. június 30-án, a naptároké pedig december 31-én megszűnik létezni Magyarországon és hogy ezzel meg van adva az ipar és kereskedelem fokozottabb tevékenységének lehetősége a hirdetés terén. A hírlapügynek és a könyvkiadónak ez a törvényjavaslat nagy, talán tulnyomóan nagy előnyt nyújt; de még ebben az esetben is meghozza gyümölcseit, mert olyan előny is sok van, melyek az ipar és kereskedelem javára szolgálnak.

És végül igazi sajtószabadság nem létezhetik, ha a sajtó termékei bélyeg avagy illeték bilincselve vannak verve. A sajtószabadság a szabadelvűség legelső követelménye és a Szell-kabinet szabadelvű érzelmének legnagyobb becsületére válik, hogy oly gyorsan, amint csak lehetett, a szabad és akadálytalan sajtó tekintetében is szolgálatára sietett a szabadelvűségnek.

Vegyes hírek.

— **Adomány.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter az alvinczi gör. szert. kath. hitközségnek, temploma helyreállítására, kétezer koronát adományozott.

— **Zeyk Dániel** főispán a tegnapi napon az ev. ref. egyh. igazgató-tanács ülésére Kolozsvárra utazott.

— **Török Bertalan** országgyűlési képviselő, lapunk főszerkesztője, szerdán haza érkezett és a husvétünnepet itthon fogja fölteni.

— **Tanítónői képesítő vizsga.** Hétfőn a Bethlen-főtanodai tanító-képzésben rendkívüli tanítói képesítő vizsga folyt le, melyre öt tanítónő-jelölt jelentkezett. Az egész napot igénybe vevő vizsgálat eredménye lett, hogy mind az öt jelölt, u. m.: Barabás Róza, Bójtke Ilona, Korreth Róza, Nagy Ilona és Szekeres Katinka, a vizsgálatot sikerrel kiállotta.

— **Sorozás.** Nagy-Enyeden hétfőn és kedden ejtettek meg az ideai fősorozások. Ugy Nagy-Enyed város, mint a nagyenyedi járásban az eredmény kielégítő, sőt jó. Nagy-Enyeden a jelentkezett 96 ifju közül 34 soroztatott be és pedig az első korosztályból Kerekes Mihály, Mezey Sándor, Benedek Miklós, Várady György, Hirsch Károly, Hápp Béla, Demeter József, Szántai Aladár, Cirner Ödön, Szilágyi Ferencz, Bessenyei Gábor, Varró Géza, Varró Gyula, Szilágyi Antal, Krisán János, Szilágyi Albert, Szócs Gyula, Medgyesy Albert, Ujvári Imre, Pópa Logyán, Ilyés István; a második korosztályból Kálló Géza; a harmadik korosztályból Gerendi Károly, Ispász Vazul, Banka Mihály, Szaniszló Bálint, Vitán Jeromos. A nagyenyedi járásban szintén igen kielégítő volt az eredmény. A sorozó bizottság az első napon Kovács Gyula polgári elnök, polgármester vendégszerető házához volt hivatalos ebédre. Az ebédre a bizottság tagjain kívül, Zeyk Dániel főispánnal az elén, városunk számos előkelője is részt vett és a díszes társaság ez alkalmat felhasználta arra is, hogy Kovács Gyulát, városunk népszerű és szeretett polgármesterét, Gyula napja alkalmából is üdvözölje. Kálló Géza zenekarának zenéje mellett a nagy társaság a legjobb kedélyhangulatban a késő délutáni órákig maradt együtt. Második napon a sorozó bizottság ebédre Szász József főszolgabíróhoz volt hivatalos. Felesleges is talán említenünk, hogy itten is a vendégszerető házigazda és családja körében a bizottság egy igen kellemes délutánt töltött. Nagy-Enyed után — az ünnepek leteltével — Magyar-Igenben lesz a sorozásnak folytatása és vármegyénkben e hónap végén végét éri Abrudbányán és Verespatakon.

— **Nagy a bánat** cigányaink körében. Egyik zenekarunk értelmes és törekvő primása, Kálló Géza,

a hétfői sorozáson bevált és így októbernek elsőjében kell rukkolnia. Nagy most a töprengés, mi lesz a jól betanított zenekarral és hol fognak oly schneidig primást kapni, mint amilyen az ő Gézájuk volt. Eggedüli, de halvány reményük, hogy esetleg póttartalekba kerül a vezér és így hamarabb megszabadul a borjútól, hogy visszatérhessen hegedűjéhez, melyen oly szepen játszta el még most a besorozott rekrutáknak a bucsunótakat.

— **Állategészségügyi kimutatás.** Rühkór: alvinczi járás Gyulafehérvár v. 2 u., Henningfalva 1 u.; balázsfalvi j. Túr 1 u.; kis-enyedi j. Pókafalva 1 u.; magyarigeni j. Benedek 1 u., Maros-Szent-Imre 1 u. Sertésvész: magyarigeni j. Krakkó 3 u.; nagy-enyedi j. Felgyógy 5 u., Fugad 1 u.

Csarnok.

A megtapasztalt ember.

(A „Közérdek“ részére írta Szabó Gyula.)

„Kesereghet az az anya,
Kinek fia eszmádia,
Mert nem tudja, mikor tájba
Pottyán a ezirizes táiba.“

(Népköltészet.)

(Folytatás.)

— A hajó léket kapott — mond a kapitány gyorsan. — A hajócsok és a szivattyus legénység a fenékre, a tüzerek az ágyukhoz, vészjelt kell adni!

Kétségbeesésünkben megdermedve állottunk a karkákba kapaszkodva; mi is imádkoztunk. A hajó jobbról kapott léket. Az ácsok igyekeztek becsinálni, ami nagy bajjal sikerült, de gyengén. A szivattyuk dolgoztak emberül, de akkora vízmenyiség tödült be, hogy biztosnak látszott az elmerülés.

— A felesleges terheket tengerbe kell dobni, a mentőladikok legyenek készen — vezényli a kapitány. E közben a 4-ik ágyut is elsütötték.

Ezek a kínos percek egy-egy örökkévalósággal értek fel.

A fővényt már mind kidobták. Következett a szénkészlet, azután az édesvízes hordók. A szivattyuknál a legénységet nyugodt erő váltotta fel, azonban a víz már a kabinokba is kezdett beszivárogni.

— Elveszünk nyomorultul! — jajgatánk kétségbeesetten.

— Ne féljünk, — biztatott a kapitány — erre sűrűn járnak az angol hajók, mióta kiűtött a délafrikai háború. Folyton lövetek, amíg meghallja vagy egy hajó és segélyünkre jön. A fergeteg elvonulóban van, a tenger esendenedni fog; csak virradna már, nehogy a koromsötétben belénk ütődjenek vagy egy hajó.

Az ágyukat folyton töltötték és minden öt percben elsütöttek egyet. Az árboczkosárban ülő matröz egy villámlásnál messze-távolban egy hajó lámpáját látta megcsillanni s jelzé, mintha ágyulövet hallott volna.

— Aha! észrevették — mond a kapitány s azzal jelt adott, hogy mind a négy ágyut egymásután süsék el.

Istenem! bár oszlanék a sötétség, nehogy a közeledő hajó belénk ütődjön. A matröz az árbocról jelzi, hogy egy puskalövésnyi távolban hajó közeledik és egész tisztán hallottuk mi is egy ágyunak a hangját, ami felelet volt a mi veszlövésünkre.

A remény szikra kezdett éledni mindnyajunkban. — Itt a hajó — kiált a matröz az árboczkosárból s azzal macskagyorsasággal mászott lefelé.

— Elő mindenféle világító szerszámot, nehogy a sötétben a hajó nekünk jöjjön s felfordítson — mond a kapitány.

Ebben a percben egy erős lökés érte a hajót. Egy hullámhegy egyenest beleütötte a mi hajónkat egy nagy angol hajóba. Én a korlátba fogóva vártam a hajó közeledését, azonban az erős lökés a korlátot átlódított a tengerbe.

Elmerültem. Igyekeztem felszínre vergődni, csakhamar fel is bukkantam. Szerencsémre egy kanálnyi tengervizet sem ittam. (Az édes vizet sem igen szeretem.) Neki akarok fogni uszni; hát mit tapasztalok? Akárhogy és merre akarok fordulni, mindig visszalök a víz függélyes helyzetembe. Így libegtem a hullámokon, mint egy hólyag. Csak észrevennének! mert a hullámok messze eldobták a hajóktól.

A segélyhajó kezdte felszédni az utasokat. Ha én pinczér barátom észrevette, hogy hiányzom. Hangosan kezd kiabálni a nevemet. Akkora „Hier“-t ordítottam, hogy magam is megijedtem tőle. (Istenért nem mertem volna „jelen“-t kiáltani, nehogy ott hagyjanak.)

Egy mentőladik közeledett. Éppen jökor, mert már erősen kifárasztott egy czápa. Ezzel szemben kinyitott esernyőmmel védtém magam, melyet, mióta az első esernyőt elvesztettem s a feleségem lehordott, még a

templomban sem szoktam letenni. Nagy segítségemre volt kitünő oltó kacrom, ezzel jót hasítottam a czápa torkán, amíg ő az esernyő végével vesződött. A ladik megjött s engem, holtra rémültet, megmentett attól, hogy a czápa villásreggelije legyenek.

A hajó, melyre felszállottam, „Protector“ nevű angol hajó volt; lisztet szállított Fokvárosba. A kapitány nagy, szürkeszakállu, marezona tengerész volt. Mord hangon kérde: mi a neved, hova szándekezőm? Én ebből egy betűt sem értettem csak sejtettem, — mint a macska az esőt — mit kérdezhet. Kérdő tekintetemet vettem pinczér barátomra, ki mellettem örvendezett megmenekülésemen. Ez olyan bamba képet vágott, mintha azt kellene eldöntenie, hogy ő fiú-e vagy leány? Meg is mondá, hogy angolul nem tudhat, mert a Budapesten megforduló angolok mind az „Angol, királynő“-be szállanak és nem a „Fiume“ kávéházba. No most édes eszem segíts ki: Ohó, meg van! Miért kinoztak engem 8 éven át hetenkint 6 órát a latin nyelvvel? azt mondták, hogy világnyelv. Hadd lássuk. Katonásan összeütöttem a bokámat, ököibe szoritottam a jobb kezemet és délre mutattva szavaltam:

— Transwalem delendam esse censeo!

Ekkor láttam, mennyire el vannak keseredve Albion fiai. Az a nagy ember a nyakamba borult, majd megfojtott az öleléseivel, őt-hat csókot nyomott a homlokomra minden csók után lelkesedve mondá:

— Jesz, jesz, jesz.

Cognacot, rumot, grogot, s ami csak jó pálinkája volt, mind előmbe rakta, traktált irgalmatlanul, ami a tengeri fürdés után nem is volt rossz.

A német hajót is elvontattuk a Kanári szigetekre. Mily boldog voltam, hogy ismét szárazföldet éreztem a talpam alatt! Kiváncsian vártam, hogy a bennszülöttek mennyi kanári madarat fognak hozni eladás végett. Azonban nagyot csalódtam. Jóni jött ugyan elég ember, asszony, gyermek egy két kalitkával a kezében. Vajjon azok mit akarhatnak? Ugy magyarázta meg egy matröz, hogy ezek verebeket akarnak vásárolni, mert az ő verebeik, a kanári verebek, csak a cseresznyét pusztítják, de a cseresznyevirágot pusztító hernyókat nem. Aztán náluk a hernyószedés még annyiban sem dívik, mint Alsófehér vármegyében. Feltettem magamban, hogy ha haza érek, proponálni fogom a gazdasági egyesületeknek a veréb-sportot.

Másfél napot időztünk, amíg szénvel és vízzel elláták a hajót. A német hajó összes személyzeteivel ott maradt. Én és pinczér barátom felajánlottuk szolgáltatunkat az angol nemzetnek. Így ingyen jutottunk Afrikába.

(Folytatása következik.)

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Sz. 506/1900

tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az abrudbányai kir. jbiróság tkvi hatósága által közhírré tétetik, hogy az abrudbányai kir. járásbiróságnak 1898. Ó. 10.16 s illetve 4921.97. polg. számú végzése alapján Vasii Alexandrné a Vesza Julianna hagyatéki ügyében az 1894. évi XVI. t.-cz. 95. § e) és é) pontja értelmében: rendelkezés szerint az abrudbányai kir. jbiróság területéhez tartozó Abrudfalva község 4. sz. tjkvben és verespataki 404 tjkvben foglalt, az abrudfalvi 4. sz. tjkv. A. + 2, 4, 5, 8, 15, 16. rendszám 32, 52, 210, 840 I, 840 3, 841. 5695, 53. hr. számú és A. Japón bevezetett erdő s legelőbeli járandóság és a verespataki 404. sz. tjkvben A. + 2. r. sz. 1924.1 hr. sz. ingatlanok és tartozékai az Abrudfalva község és Verespatak község házána! meg tartandó nyilvános árverésnek 1900. évi június 8-án és június 9-én d. e. 10 órakor a fent elősorolt ingatlanoknak 1528 korona kikialtási ár 10%-ának kész vagy a 42 §-ában felvett ár folyammal számított s az 1881. évi nov. 1-én 3333. I. M. sz. a kibocsátott rendelet értelmében óvadékképes értékpapírban bírói kiküldött kezéhez leendő előleges letétele mellett a kikialtási áru alól is el fog adatni.

Abrudbányán, 1900. márcz. hó 3-án.

A kir. jbiróság mint tkvi hatóságtól.

A másolat hitelességét igazolja

Simó Béla,

tkvi kiadó.

1-1 3049

Sz. 4775 899.

tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az abrudbányai kir. jbiróság tkvi hatósága által közhírré tétetik, hogy dr. Dráia Éneás ügyvéd által képviselt Vésza Juanuez s neje Paven Szófia végrehajtónak Deanea Juan I. Mojsze s neje Tama Ana végrehajtást szenvedők elleni 374 frt tőke, ennek 1899. január 26-tól járó 5% kamatai, 37 frt 50 kr költség behajtása végett az abrudbányai kir. jbiróság területéhez tartozó Szohodol község 487

tjkvben foglalt A. + 1-2. rend 6969, 6978, 6979, 6980, 6981, 6882, 6983, 6984, 6985, 6986, 6987. hr. számú ingatlanok és tartozékai Szohodol község házána! meg tartandó nyilvános árverésen 1900. évi május hó 3-án d. e. 10 órakor a kikialtási ár 10%-ának kész vagy a 42 §-ában felvett ár folyammal számított s az 1881. évi nov. 1-én 3333. I. M. sz. a kibocsátott rendelet értelmében óvadékképes

értékpapírban bírói kiküldött kezéhez leendő előleges letétele mellett a kikialtási áru alól is el fog adatni.
Abrudbánya, 1900. január hó 19-én.
A kir. jbiróság mint tkvi hatóság
A kivont hitelelül:
3050 1-1

Simó Béla,
tkvi kiadó

Kedvező vételi alkalom!

Alólírott ezég a n. é. közönség becses tudomására hozza, hogy a Fötéren (leányiskola épülete) ujon berend zett butor-raktárában nagy mennyiségű választékos és izléses ebédlő-, háló-, szalon-butor és egyéb szobai felszerelés felette jutányos áron eladó.

Készpénzfizetés mellett a gyári árból **10% engedmény.**

Vételárként teljes biztosítékot nyújtó **3 havi lejáratu váltó** is készséggel elfogadatik.

Elvállal a ezég

mindennemű kárpitos-munkát

s a megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesíti.

A mélyen tisztelt közönség becses pártolását kéri

Nagy-Enyed, 1900. márczius hó

kiváló tisztelettel

Erdélyi Ernő és Társa.

1-3 3047

Kocsitűle.
Dús választéku BUTOR-RAKTÁR
saját készítményű szalon-, háló- és étkező-szoba, valamint konyhaberendezésekből, szolid és izléses kivitelben s jutányos áron.
Továbbá ugyancsak saját készítményű
kárpitos- és díszítő-munkák, valamint galv. sodronyágybetétek és kocsitűlesek.
Ágybetétek, méret szerint, drbként: fakereiben 14 korona, vaskereiben 20 korona.
Kocsitűlesek drbként 16 koronáért.
Baumann Arnold mű-, épület- és butor-asztalos gyárában Gyulafehérvárrt.
Képes árjegyzék 1 korona (vagy visszaküldés) ellenében.

Hasznos cikkek közül dús választék.

Egy kettős számú

WERTHEIM-SZEKRÉNY

olcsó áron eladó.

Soha ilyen nagy választék nem volt!

Nagy választékban alpaka és nikkeltárgyak, gyümölcsös tálak, kenyérkosarak, kanalak, tálczák 20 krtól 4 frtig. Diszes lámpák, husvágók, új fajta kávéörlők.

A híres Suchard-chocolád gyártmányaiól raktáron van.

Dietrich féle legjobbnak ismert rumok, theák. Cognakokból bizománnyi raktár.

Olcsó narancsok, fűgék, és más czukorkák, karácsonyfa díszítésre igen alkalmasak.

Mauthner-féle vetőmag és gazdasági magvakra megrendelést már most elfogadok.

Beocsini ezementtel mindig el vagyok látva, februárban már friss küldemény érkezik.

Az alábbi ásványvizek kaphatók raktáromon:

(friss töltés)

Borszéki, Előpataki, Luhi Margit, Carlsbadi, Marienbadi, Nieder Selters, Salvator, Gishüebler és Lewicon.

Többféle **páczott halak**

angolna, lapardon, sardinia, orosz hal, heringek, pisztrángok.

A kirakat szives megtekintésére becses pártfogóimat ez uttal is kérve maradok teljes tisztelettel

BISZTRITSÁNY LAJOS.

2017 17-52

A legfinomabb szalonczukorkák, fűge, narancs.

1 kilo finom tisztá zamatos kávé 1 frt 50 kr.
Litke-féle pezsgó. — Leghíresebb 6 számú lisztek 15, 10, 8.

Híres korona tapaszól friss küldemény. Játékok nagy választékban.

Eladó birtok.

Néhai Ábrahám József utáni kiskoruaknak Csáklya községében 105, 588, 748, Dior községben 455 és 732. számú telekjegyzőkönyvben felvett **fekvőségei** a hozzá tartozó **gazdasági épületekkel**, valamint Tövis községében a piacon levő **ház** szabad kézből eladó.

Közvetítés alulírtól nyerhető.
Tövis, 1900. évi április 2-án.

Krengel Sándor,
gondnok.

3-3 3039

Pártoljuk a hazai ipart.

Erdélyben sok olyan sör kerül forgalomba, mely nem idevaló gyártmány, pedig

BÜRGER ALBERT
marosvásárhelyi sörfőzdéjében

olyan sör készül, mely bátran vetekedhetik a kőbányaival avagy bármely más külföldi gyártmánnyal.

Kérjük ennél fogva a nagyérdemű közönséget az **erdélyi ipart pártolni** és a vendéglőben **csakis**

marosvásárhelyi sört
követelni.

2-13 3038

Pártoljuk a hazai ipart.

Csemege, valamint bőr, fűszer, liszt, norinbergi, rövidáru, vas, porcelán s edénykereskedés

KINDL J. NAGY-ENYED

FŐTÉR.

Mindennap friss szebeni tormás virsli s más husneműek, különféle sajtok, valamint az egész országban híres orosházi házi kenyér kapható.

Uj! Különös figyelemre méltó. Uj!

A nagyméltósági m. kir. honvédelmi miniszterium által hivatalosan jónak elismert

ASBEST-TALPAK.

Köszönetnyilvánítás.

Ő Felsége Salvator Lipót főherceg udvarmesterei hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.
Ő eszászói és királyi Fensége Salvator Lipót főherceg rendkívül meg van elégedve az asbest-talppal bélelt cipőkkel. Ő Fensége hosszabb gyalog kiránduláson használta e cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradnak úgy el, mint más közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadászcipőt, hogy annak a minijára készítsenek másikat asbest-talpbéléssel ugyanannál a cipősnél s aztán küldjék ide.

Hisszük, hogy e vadász-cipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelők, amint megfelelők voltak a szalon-cipők.
Zágráb, 1898. július 8.

Krahl huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur!
Az asbest-betűtű cipők kitűnőségét bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszűnt minden lábfájásom, úgy hogy — azt hiszem — lábbajom semmi további orvoslást nem igényel.
Szives tanácsát köszöni
Dánoson, 1897. szeptember 17.

tisztelő híve

Wekerle Sándor.

Óvjuk lábainkat a melegtől, nedvességtől és izzadástól.

Nincs többé lábfájás!

Sem tyukszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés. Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Högyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbest-talpbéléssel látja el.

Kettős vastagságu 1 frt 20 kr, egyszerű 60 kr, homoktalp 40 kr, gyermekeknek fele.
Az asbest-talpbélés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a es. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22,500 pár szállították.

Széküldés csak s uránvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospektusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Viszonteladónak megfelelő árengedmény.

Egyedüli elárúsítás Alsófehér vármegye részére.

Az Asbestáru-gyár beteti társaság képvisellete és elárúsító raktára:

Kindl J. Nagy-Enyed, fő-tér.

3013 1-50

Esemény
a magyar
irodalomban!

NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

AZ EGYETEMES TÖTÉNELEM
KLASSIKUS KÖNYVE, A LEG-
GAZDAGABB TÖRTÉNELMI
KÉPTÁR

Tizenkét kötetben

Eddigélé három kötet jelent meg. — **Négyhavi kötet jön egy-egy kötet**

Bővebbet a prospektus, melyet mindenki ingyen kap.

fi teljes mű ára 192 korona.

Szerkeszti a legkiválóbb magyar írók közreműködésével:

Marczali Henrik

Megrendelhető

3 koronás csekély havi részletfizetésre

e rendelés segélyével, mely kivágandó és levelezőlapra ragasztva, hozzánk be-
küldendő.

Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság
Budapest VIII., Ötöl-ut 18.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

azért eseménye a magyar irodalomnak, mert az első teljes, tökéletes, minden igényeknek megfelelő világtörténelem.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

megjelenésével minden más világtörténelmi mű elavult és értéktelenné vált.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

az élet bibliája és nélkülözhetetlen mindenkinél, a ki művelt ember akar lenni.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

az a mű, melyből az egyén, a család, a társadalom hazaszeretettel és összetartással tanul.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

fejleszti a művelést, táplálja a tudást, nemeseíti a lelket

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

brillians stílusával és pompás illusztrációival nemcsak tanít, hanem oktatta gyönyörködtet is és a legnagyobb szellemi élvezetet nyújtja.

Ezennel megrendelem a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaságtól Budapest a

Nagy Képes Világtörténet

című művet 12 kötetben 192 koronáért, tudomásul véve, hogy eddigélé három kötet jelent meg s a további kötetek 4 havonként jelennek meg. Kötelezem magam a társaság pénztárába Budapest a szállítástól kezdve 3 koronát havonként mindaddig befizetni, míg a mű teljes vételára teljesítve nincsen. Az esetleg elmaradó részletek költségemre postai megbízás útján szedhetők be és ennek be nem váltása esetén a mű teljes hátralékos vételára esedékessé válik. A mű további kötetei a megjelenéshez képest és üzleti arányában szállítandók.

Kelt:

Név:

Állás: